

Türkiye’de Kış Ortası Su Kuşu Sayımları

Ülkemizde yapılan Kış Ortası Su Kuşu Sayımları (KOSKS), Uluslararası Su Kuşu Sayımlarının (USS) bir parçasıdır. Bu sayımlar su kuşu popülasyonlarını belirlemek amacıyla alan bazında yapılan ve Wetlands International (Uluslararası Sulakalan Kurumu) tarafından organize edilen küresel bir sayım organizasyonudur. Sayımlar her yılın Ocak – Şubat aylarında, su kuşlarının mevsimsel göç hareketlerinin en az olduğu ve sulakalanlarda kümelenedikleri zaman gerçekleştirilmektedir.

Batı Palearktık ve Güneybatı Asya’da 20.000 alan, kış ortasında sayılmaktadır. Çoğunluğu gönüllülerden oluşan yaklaşık 11.000 kişi sayımların gerçekleşmesi için çalışmaktadır. Ortalama 175 tür ve 20 milyon su kuşu her yıl düzenli olarak sayılmaktadır. Sayımların en önemli özelliğe sahip olduğu uzun dönemli bakış açısidir. Aynı alanlarda aynı noktalardan yapılan standart sayımlar, uzun dönemde popülasyon trendlerinin analiz edilmesinde oldukça yararlı olmaktadır.

Kısa Tarih

Türkiye’de sayımlar 1967 – 1973 ve 1986 – 1989 yılları arasında çoğunlukla yabancı kuş gözlemcilerinin oluşturduğu ekipler tarafından gerçekleştirilmiştir. 1990, 1992, 1993, 1996, 1999, 2002 sayımlarını Doğal Hayatı Koruma Derneği yürütmüştür. 2002 yılında, ilk defa tüm Türkiye’deki kuş gözlem topluluklarından oluşan ekiplerle sayımlar yapılmaya başlanmıştır. 2005 yılında, bu sayımları Doğa Derneği yürütmeye başlamıştır. Sayım yapılacak sulakalan yakınlarında bulunan kuş gözlemcileri, kendilerine yakın alanlardaki sayımları gerçekleştirmiş ve gözlem sonuçlarını Doğa Derneği ile paylaşmıştır. Doğa Derneği gözlem verilerini toparlayarak rapor haline getirmiş ve herkesin kullanımına sunmuştur.

2011 yılında Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü desteği ile sayımlar çeşitli illerde bulunan kuş gözlemcileri tarafından gerçekleştirilmiştir. Veriler Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ornitoloji Araştırma Merkezi tarafından derlenerek rapor haline getirilmiştir.

2012 Yılı KOSK Sayımları

Bu yıl da Türkiye’deki sulaklardaki sokuşları Kış Ortası Sokuşu Sayımları ile sayılacaktır. Türkiye’de 36 şehirde 79 sulakalanda gerçekleşmesi planlanan Kış Ortası Su Kuşu Sayımlarının eş zamanlı ve sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için yapılması gerekenler kurum, kuruluşlar ve kuş gözlem toplulukları arasında paylaşılmıştır.

Buna göre;

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ornitoloji Araştırma Merkezi (OMÜ); yasal sürecin uygulanması ve takibi, Orta ve Doğu Karadeniz sulak alanlarında KOSK sayımlarının gerçekleşmesi ve 2012 KOSKS Raporunun Doğa Derneği ile ortak hazırlanması ve dağıtımı,

KuzeyDoğa Derneği; geçmiş yıllarda olduğu gibi Kars ve Iğdır civarındaki sulak alanlarda sayımların düzenlenmesi ve Bursa çevresindeki sayımlara destek verilmesi, sayımların duyurulması,

TRAKUŞ; KOSK sayımlarının lojistik ihtiyaçları, fotoğraflanması, tanıtılması konularında,

Doğa Derneği; KOSKS'un uygulama planının birlikte çalışılan kurum, kuruluş, il/bölge sorumlularının görüşleri alınarak oluşturulması, plan ve uygulamalar hakkında tüm gruplarla iletişim halinde olunması, belli alanların sayılması, malzeme ve eğitim ihtiyacı olan sayım ekiplerine destek sağlanması, sayımların duyurulması, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ornitoloji Araştırma Merkezi (OMÜ) ile 2012 KOSKS raporunun hazırlanması ve dağıtımı,

Kuş gözlem toplulukları; gönüllü olarak buldukları bölge ya da ildeki sulakalanlarda KOSKS'ların gerçekleşmesi, yeni kuş gözlemcisi olup KOSKS'a katılacak olanlara sokuşları ve yöntem hakkında bilgi verilmesi,

İl/Bölge Sorumluları; KOSKS'un ulusal hazırlıklarının bulunulan il ya da bölgedeki kuş gözlem toplulukları ile paylaşılması ve KOSKS planı, görev dağılımlarının yapılmasının sağlanması,

İzmir Kuş Cennetini Koruma ve Geliřtirme Birliđi; İzmir Gediz Deltası'ndaki sayımların gerçekleşmesi için gereken organizasyon ve lojistik desteğin sağlanması.